

8. Олійник Я. В. Оцінка готовності України до міжнародного автоматичного обміну інформацією в податкових цілях / Я. В. Олійник, М. В. Кучерява // *Фінанси України*. - 2021. - № 2. - С. 85-97.

9. UN (2021). *Practical Manual on Transfer Pricing for Developing Countries*. Official website. URL: https://www.un.org/development/desa/financing/sites/www.un.org.development.desa.financing/files/2021-04/TP_2021_final_web%20%281%29.pdf

УДК 338.5:336.2

Федорченко Ольга Євгеніївна,
*к.е.н., доцент кафедри податкового
менеджменту та фінансово моніторингу
ДВНЗ «Київський національний економічний
університет імені Вадима Гетьмана»
м. Київ, Україна*

ОРГАНІЗАЦІЙНО-МЕТОДИЧНІ ПІДХОДИ ДО СКЛАДАННЯ ГЛОБАЛЬНОЇ ДОКУМЕНТАЦІЇ З ТРАНСФЕРТНОГО ЦІНОУТВОРЕННЯ

На виконання вимог запровадження світових стандартів контролю за трансфертним ціноутворенням, а також імплементації положень Кроку 13 Плану дій BEPS [1] було прийнято Закону України від 16.01.2020 № 466-IX «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо вдосконалення адміністрування податків, усунення технічних та логічних неузгодженостей у податковому законодавстві» [2]. Прийняттям даного Закону Мінфін завершив роботу над запровадженням трирівневої структури звітності з трансфертного ціноутворення, яка включає в себе:

- 1) Документацію з трансфертного ціноутворення (Local file),
- 2) Глобальну документацію з трансфертного ціноутворення (Master file),
- 3) Звіт у розрізі країн МГК (Country-by-Country Report).

Опис вимог до складання Глобальної документації з трансфертного ціноутворення (Master File) на міжнародному рівні викладено у документі ОЕСР «Transfer Pricing Documentation and Country-by-Country Reporting ACTION 13: 2015 Final Report» в частині розкриття інформації в Master File (с. 25, додаток I до Глави V) [3]. Даний документ не містить чіткого визначення терміну «Глобальна документація з трансфертного ціноутворення (Master File)», проте у ньому наводяться рекомендації щодо вмісту інформації, що підлягає розкриттю у майстер-файлі.

Згідно з вимогами даного документу, Master File повинен містити огляд бізнесу МГК, включаючи характер її глобальних ділових операцій, загальну

політику трансфертного ціноутворення та загальний розподіл доходів, а також особливості економічної діяльності з метою надання допомоги податковим адміністраціям при оцінці наявності значного ризику трансфертного ціноутворення. Глобальна документація з трансфертного ціноутворення має на меті забезпечити інформацію щодо діяльності групи компаній в цілому, на відміну від Документації з трансфертного ціноутворення зазначається інформація щодо контрольованих операцій українського платника податків. У майстер – файлі має бути поданий огляд вищого рівня для того, щоб застосувати практику трансфертного ціноутворення МГК до її глобального економічного, правового, фінансового та податкового контексту. У майстер-файлі не вимагається вичерпних переліків дрібних деталей особливостей ведення бізнесу, оскільки це буде обтяжливим для компаній. При створенні майстер-файлу платники податків повинні застосовувати розумні ділові судження, визначаючи відповідний рівень деталізації поданої інформації, маючи на увазі мету майстер-файлу забезпечити податкові адміністрації загальним оглядом глобальних операцій та політики МГК.

У пп. 39.4.7 п. 39.4 ст. 39 ПКУ [4] зазначено, що розкриття інформації у Глобальній документації з трансфертного ціноутворення має здійснюватися у довільній формі. За переважною кількістю вимог пп. 39.4.7 п. 39.4 ст. 39 ПКУ, інформація, що має міститися у Глобальній документації з трансфертного ціноутворення згідно документу ОЕСР «Transfer Pricing Documentation and Country-by-Country Reporting ACTION 13: 2015 Final Report» знайшла своє відображення у ПКУ, проте лишаються деякі статті, які потребують уточнення трактування та уніфікації підходів щодо відображення їх платниками податків, оскільки лишається не визначеним перелік обов'язкових показників. Наприклад, у Глобальній документації з трансфертного ціноутворення має бути відображений «...Загальний опис діяльності міжнародної групи компаній, що включає в себе: опис ключових факторів, що впливають на фінансовий результат міжнародної групи компаній...», проте не наводиться інформація про те, які саме фактори необхідно розглянути, оскільки класифікація факторів, які впливатимуть на фінансовий результат є досить різноманітною. На нашу думку це викликатиме складнощі у платників податків, оскільки відсутнє врахування галузевої специфіки діяльності компаній, а також уніфіковий підхід до складання майстер – файлу, що має забезпечувати прозорість даних, поданих у звітах, та їх порівнянність.

Тому, з метою розробки уніфікованих методичних підходів до складання Глобальної документації з трансфертного ціноутворення, необхідно застосовувати найкращі практики країн ЄС та норми національного законодавства, що сприятимуть протидії агресивному податковому плануванню та виведенню прибутку підприємств з – під оподаткування.

Список використаних джерел:

1. BEPS Action 13 Country-by-Country Reporting. OECD. URL: <https://www.oecd.org/tax/beps/beps-actions/action13/>
2. Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо вдосконалення адміністрування податків, усунення технічних та логічних неузгодженостей у податковому законодавстві: закон України від 16.01.2020 № 466-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/466-20#Text>.
3. OECD/G20 base Erosion and Profit Shifting Projects (2015). Transfer Pricing Documentation and Country-by-Country Reporting. Action 13:2015 Final Report. URL: <https://www.oecd-ilibrary.org/docserver/9789264241480-en.pdf?expires=1552896815&id=id&accname=guest&checksum=6DD29562BB5543BD24FCE5F8EA8AF2D9>
4. Податковий кодекс України від 02.12.2010р. № 2755-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text>

УДК 336.221.4

Чайка Лілія Василівна,
викладач,
ВСП «Ірпінський ФК НУБіП України»,
м.Ірпінь, Україна

ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ УПРАВЛІННЯ ПОДАТКОВИМИ РИЗИКАМИ

В умовах дефіциту фінансових ресурсів як держави так і суб'єктів господарювання, наявності проблем у наповненні державного і місцевих бюджетів, низької податкової культури та свідомості платників податків особливої уваги потребує вдосконалення організації податкового контролю. Від ефективності його здійснення та налагодженого механізму відпрацювання податкових ризиків залежить рівень бюджетного забезпечення соціальних стандартів у державі.

Поняття податкового ризику можна визначити як сукупність дій (або бездіяльності) платника податків в умовах економічної невизначеності і неоднозначності, пов'язаної з альтернативним вибором будь-якого рішення у сфері оподаткування, за якої є ймовірність настання як бажаного результату, так і виникнення несприятливих наслідків для платника [1].

Податковий ризик з погляду держави в особі її уповноважених органів – це ймовірність (загроза) недоотримати податки в бюджет через використання платниками податків методів мінімізації (оптимізації) оподаткування, можливих через ті чи інші недоліки в податковому законодавстві. Податковий ризик з погляду платника податків – це ймовірність (загроза) до нарахувати йому податки (збори), пеню й штрафи в ході податкової перевірки через розбіжності, що виникли між даними платника податків і податківців, у